herpy

VARANER

Varanus beccarii

En liten, svart trädlevande varan från Aruöarna utanför Nya Guinea med gripsvans och ovanligt långa framben, som den använder som händer när den jagar. Djuret är nervöst, kräver ett högt och varmt terrarium med hög luftfuktighet och är svårt att få att fortplanta sig, så det passar bara en erfaren hållare.

Familj: Varanidae Engelska: Black Tree Monitor Tidigare namn: *Varanus prasinus beccarii; Monitor beccarii* Publicerad 15 november 2026

FAKTARUTA

DJURET

Vuxenstorlek	**80-120 cm** total längd inkl. svans
Vikt	**220-300 g**
Livslängd	**10-17 år**
Aktiv	**På dagen**
Levnadssätt	**Trädlevande**
Biotop	**Regnskog och våtmark**
Svårighetsgrad	**Erfaren**

SKÖTSEL

Min. terrarium	**150 × 100 × 150 cm** L × B × H för 1 vuxet djur
Temperatur, dag	**26-30 °C**
Värmeplats	**35-40 °C**
Temperatur, natt	**22-24 °C**
Luftfuktighet	**55-70 %**
UVB	**Rekommenderas** Fergusonzon 2
Föda	**Insekter och ryggradsdjur**
Hålls	**Ensamma eller parvis**

AVEL

Fortplantning	**Äggläggande**
Kullstorlek	**3 ägg**
Inkubation	**157-203 dagar** vid 29-30 °C

SKYDD OCH PAPPER

CITES	**Bilaga II**
EU-bilaga	**Bilaga B**
IUCN	**Kunskapsbrist (DD)**

Om arten

Varanus beccarii är en förhållandevis liten varan på 80-120 cm inklusive svans. Nos-kloak-längden är omkring 27-30 cm, så djuret består mest av svans: den kan utgöra upp till två tredjedelar av den samlade längden och används som gripsvans för att stabilisera kroppen i grenarna. Till skillnad från många andra varaner använder arten inte svansen för att slå med. Vuxna djur väger vanligen 220-300 g, och hanarna är något större än honorna.

Ungar är mörkgrå med regelbundna rader av klart gulgröna fläckar, särskilt på ryggen. Med åldern försvinner fläckarna, och vuxna djur är helt svarta. Frambenen är bland de längsta och smalaste hos varaner och slutar i långa tår med stora klor och kletiga trampdynor. Tänderna är ovanligt långa för en varan av den här storleken, vilket förmodligen gör det lättare att hålla fast bytet uppe i trädkronorna.

Arten beskrevs 1874 som *Monitor beccarii* och räknades senare som en underart till *Varanus prasinus*. En genomgång 1991 gav den artstatus igen på grund av den svarta färgen och de kölade fjällen i nacken. Genetiska undersökningar stöder att de två är olika arter, men *V. beccarii* hör fortfarande till *V. prasinus*-gruppen. Det vetenskapliga artnamnet syftar på samlaren Odoardo Beccari.

Arten är intelligent och använder frambenen med stor precision. Den kan stoppa in ett framben i smala hålrum och haka ut byten med klorna när nosen inte når in. I naturen är djuret nervöst och flyr när det blir skrämt. Hanteras det hårdhänt biter och kliar det och släpper avföring på den som håller det. Det är inte ett djur som tål mycket hantering.

Att hålla arten är ett långvarigt åtagande. Djuret behöver ett högt, varmt och fuktigt terrarium, ofta hemmabyggt, och levande insekter flera gånger i veckan. Djur i fångenskap har levt minst 11-17 år; den maximala livslängden är inte känd. Fortplantning lyckas bara sällan, så djuren i handeln är förmodligen i hög grad fångade i naturen.

Utbredning och livsmiljö

Varanus beccarii är bara känd från Aruöarna i östra Indonesien, en ögrupp utanför Nya Guineas sydvästkust. Typlokalen är ön Wokam, och arten är endemisk för ögruppen. Den lokala benämningen är waweyaro.

Utbredningen är liten. Beståndets storlek är bara lite känd, och arten står på IUCN:s rödlista som otillräckligt känd (DD). Skogsavverkning, jordbruk som breder ut sig in i skogen och den internationella handeln med terrariedjur nämns som möjliga hot.

> **Naturlig utbredning:** Indonesien.

LIVSMILJÖ

Varanus beccarii är starkt trädlevande och lever i fuktig låglandsskog och i mangrovesumpmark. Den uppehåller sig i kronorna och på stammarna och kommer sällan ner på marken. Gripsvansen och de långa, smala frambenen är anpassade till ett liv i grenarna.

Födan består mest av insekter, men också mindre ödlor, små däggdjur som näbbmöss, skorpioner, ägg och fågelungar ingår. Arten har setts äta växter i fångenskap, men det har inte hittats växtdelar i maginnehållet hos vilda djur. Äggläggningen i naturen är nästan okänd: arten och dess närmaste släktingar antas lägga äggen i termitbon uppe i träden, där ytan är förhållandevis torr även om luftfuktigheten inuti är mycket hög.

Klimatet är varmt och fuktigt året runt. Det finns inga mätningar av temperatur och fukt från artens egna levnadsmiljöer, så siffrorna i skötselavsnitten bygger på förhållanden som har fungerat i fångenskap och på nära besläktade arter i *Varanus prasinus*-gruppen.

Läs mer: Luftfuktighet, sprayning och ventilation

Skötsel

TERRARIET

Ett vuxet djur behöver ett högt terrarium på minst 150 × 100 × 150 cm (längd × bredd × höjd), och större är bättre. Dokumenterade terrarier för vuxna djur som hålls enskilt eller parvis har mätt 100-150 cm i höjd, 90-150 cm i bredd och 50-80 cm i djup, och ett par som har fortplantat sig har hållits i en anläggning på 280 × 170 × 400 cm. Höjden är viktig, eftersom arten uppehåller sig i grenarna; det är därför inte ett djur för ett lågt standardterrarium. Djuret ska själv kunna välja mellan en varm och en sval zon, och ett hemmabyggt terrarium eller ett helt rum är ofta det bästa. Luckorna ska kunna stängas säkert, eftersom djuret är snabbt och en skicklig klättrare.

Ungarna, som är omkring 9 g vid kläckningen, kan till en början hållas i ett mindre terrarium med kork, en levande växt och grenar, så att de lätt hittar fodret och vänjer sig vid förhållandena. Flytta dem till ett stort terrarium efter hand som de växer.

Inred med många tjocka och tunna grenar i olika vinklar och på olika höjd, kork, växter och gömställen. Arten sover och söker skydd i hålrum, och en konstgjord ihålig trädstam eller en låda med en öppning på omkring 8 cm och fuktig botten av kokosmull, sphagnum och mulch fungerar både som sovplats och som bokammare. Som botten används en blandning av kokosmull och torra löv, som sprayas dagligen. Ta bort avföring och smuts varje dag. Värmekällor ska sitta utom räckhåll eller vara skyddade, så att djuret inte bränner sig när det klättrar.

TEMPERATUR

Dagtemperaturen i terrariet ska ligga omkring 26-30 °C, men får gärna variera från 24 till 35 °C över terrariet. Under en värmelampa ska det finnas en solplats på 35-40 °C. Det är yttemperaturen på solplatsen, mätt med en IR-termometer, och det ska finnas en stor temperaturgradient, så att djuret kan välja mellan en varm och en sval zon. I en anläggning där arten har fortplantat sig gick gradienten från 25 °C till omkring 40 °C under värmelamporna.

På natten får temperaturen gärna sjunka något. Nattemperaturen på 22-24 °C är inte dokumenterad för *Varanus beccarii*, men är en uppskattning utifrån nära besläktade arter. Mät på flera höjder med digitala termometrar och använd termostat på alla värmekällor.

Läs mer: Värme och temperatur

LUFTFUKTIGHET OCH VATTEN

Luftfuktigheten i fångenskap ligger oftast på 55-70 % med variationer över dagen. Spraya botten dagligen med friskt vatten, så att luftfuktigheten stiger, och låt den torka upp något igen under dagen. Ungarna hålls vid över 60 % med daglig sprayning.

Djuren dricker vattendroppar från blad och grenar, så spraya terrariet ordentligt. Ställ gärna också fram en låg skål med friskt vatten. God ventilation är viktig, så att luften inte blir stillastående och botten och grenarna inte blir konstant blöta.

LJUS OCH UVB

Varanus beccarii är dagaktiv och bör ha UVB-ljus. Dokumenterade uppställningar använder en kombinerad värme- och UVB-lampa på 100-160 W över solplatsen, i vissa fall kompletterad med filtrerat dagsljus. Sätt lampan så högt att djuret kan välja mellan skugga och ljus, och sikta på Ferguson-zon 2; den exakta zonen är inte dokumenterad för arten och är lånad från besläktade skogslevande varaner. För lite UVB, kalk och D3-vitamin ger metabolisk skelettsjukdom (kalkbrist), särskilt hos unga djur.

Ljuset tänds 12 timmar om dagen och släcks på natten. Byt UVB-lamporna enligt tillverkarens anvisning, även om de fortfarande lyser.

Läs mer: Ljus och UVB Läs mer: Kalk, vitaminer och tillskott

UTFODRING

Arten lever mest på levande insekter. Dokumenterat foder för vuxna är kackerlackor (till exempel *Blaptica dubia*), kompletterade med mjölmaskar, superormar (*Zophobas morio*), syrsor och larver av rosenskalbaggar (*Pachnoda*). Mata tre gånger i veckan och pudra insekterna vid varje utfodring, omväxlande med kalk och ett vitamin- och mineraltillskott med D3. En annan fungerande ordning är insekter en till två gånger i veckan och ungefär en gång i veckan en nyfödd mus, ett hårdkokt ägg eller en vaktelkyckling. Gnagare ska bara vara en liten del av fodret, eftersom djuret annars lätt blir fett.

Det är bäst att mata från en pincett eller från grenarna, så att djuret lär sig att jaga. Arten har glädje av berikning: låt insekter krypa in i små hål i kork eller trä, så att djuret kan använda sina framben för att haka ut dem. Väg djuret regelbundet och justera mängden.

Nykläckta ungar kan vägra äta i mer än två veckor. Om ungen tappar vikt kan tvångsmatning med en kokt massa behövas; veterinären kan hjälpa till. Ungarna tar efter hand emot syrsor, nyfödda möss, mjölmaskar och kackerlackor.

Läs mer: Foderdjur: hållning och avel

BETEENDE OCH HANTERING

Varanus beccarii är nervös och blir lätt stressad av hantering. Bett och klor är en reell risk: tänderna är långa, klorna vassa, och ett skrämt djur kan också sparka och släppa avföring på den som håller det. Arten slår inte med svansen. Samtidigt är arten liten, och skadorna är betydligt mindre än hos stora varaner; de kan dock sluta i en infektion, så tvätta och desinficera alla sår.

Håll en lugn rutin. Tämj djuret långsamt: öppna terrariet lugnt, tala lågt och låt det komma till handen i stället för att gripa ner över det. Undvik att ta tag i svansen eller att hålla fast. Korta, lugna pass på några minuter är mer än nog, och många djur ska inte hanteras alls. Tvätta händerna noga efter beröring av djur, terrarium och foder, eftersom reptiler ofta bär på salmonella.

Arten hålls oftast enskilt eller parvis. Vid parning jagar den större hanen honan, och de ska alltid kunna komma undan varandra. Håll utkik efter bett och stress, och skilj dem åt om det går fel.

Läs mer: Karantän och hygien

Avel

KÖNSMOGNAD OCH KÖNSBESTÄMNING

Ålder och vikt vid könsmognad är inte dokumenterade för arten. Djur i *Varanus prasinus*-gruppen kan räknas som vuxna från omkring tvåårsåldern, vid en vikt på minst 110 g och en totallängd på minst 60 cm. Hanen är något större än honan. Säkra kännetecken för könsbestämning är inte dokumenterade för arten; låt en erfaren veterinär avgöra könet.

Honor bör vara i god hull och ha rikligt med kalk och D3 före äggläggningen, eftersom kalkbrist kan ge svaga äggskal och ägg som inte är livsdugliga.

PARNING

Hanen jagar honan aggressivt under uppvaktningen, och parningen kan ske högt uppe i grenarna och vara i upp till två timmar. Terrariet ska vara tillräckligt stort för att honan ska kunna komma undan. Det finns inga dokumenterade siffror för avelssäsong eller en sval vilperiod hos arten.

Ge djuren tid att vänja sig vid terrariet före ett avelsförsök.

ÄGGLÄGGNING OCH KULLAR

Dokumenterade kullar är små: en enda kull bestod av tre ägg, varav två var missbildade och inte livsdugliga. Antalet kullar per år är inte dokumenterat. Honan gräver ner äggen i fuktigt substrat, i fångenskap till exempel i en hink dold i en konstgjord trädstam, med en öppning på omkring 8 cm och ett fuktigt, men inte blött, lager av kokosmull, sphagnum och mulch. Ett uppmätt ägg var 46 × 21 mm och vägde 13 g.

Ge honan en bokammare. Saknar hon en lämplig plats kan äggen bli liggande längre, och skalen kan bli för tjocka för att ungen ska kunna ta sig igenom; om det är en verklig orsak är inte klarlagt. Brist på mineraler och vitaminer hos honan före äggläggningen är en annan möjlig orsak till svaga ägg.

INKUBATION

Äggen flyttas försiktigt till en genomskinlig plastlåda med ett litet lufthål, delvis nedgrävda i medelgrov vermikulit som är fuktad med ungefär 0,9 del vatten per 1 del vermikulit efter vikt. Vänd inte äggen. Inkubatorn hålls på en konstant temperatur på omkring 29-30 °C. Lådan kan vägas regelbundet för att följa fuktförlusten, och vatten tillsätts substratet långt från ägget.

Inkubationen tar lång tid: uppgifterna varierar från 157 till 203 dagar. Det är en utmaning att få ungarna att kläckas. En vanlig orsak är att fostret dör strax före kläckningen, möjligen för att substratet är för fuktigt under den sista tredjedelen. Något torrare substrat mot slutet eller ägg som ligger fritt utan substrat har föreslagits som lösning, men även ägg utan substrat har dött före kläckningen. Plötsliga förändringar i fukt ska undvikas. Ett äggskal som spricker kan lappas med en bit latex och paraffinvax, och i ett dokumenterat fall kläcktes ungen 39 dagar senare.

UPPFÖDNING AV UNGAR

En nykläckt unge väger omkring 9 g och är mörkgrå med gulgröna fläckar. Placera den i ett litet terrarium med kork, en levande växt och naturliga grenar, med en solplats och UVB, och håll luftfuktigheten över 60 % med daglig sprayning. Inom några dagar börjar ungen äta levande ryggradslösa djur.

Ungarna växer långsamt: en tvångsmatad unge växte från 7,9 till 13,8 g på 147 dagar, men var aktiv och uppmärksam. Erbjud små insekter flera gånger i veckan, pudrade med kalk och D3. Håll ungarna enskilt och väg dem regelbundet.

Hälsa och vanliga misstag

Varanus beccarii kommer oftast i handeln som vildfångade djur, och många problem beror på stress, vätskebrist och fel skötsel. De typiska felen är:

- Stress och uttorkning hos nyanlända vildfångade djur. Ge ro, värme, fukt och vatten, och låt undersöka ett träckprov för parasiter.
- Metabolisk skelettsjukdom (kalkbrist) vid för lite UVB, kalk och D3, särskilt hos unga djur och honor som lägger ägg. Använd pudring av fodret och ett korrekt UVB-ljus.
- För låg luftfuktighet, som ger problem med hudömsningen och torra ögon, eller konstant blöt botten, som ger mögel och hudproblem.
- Fetma och fel kost, om fodret består av många fettrika bytesdjur eller för lite variation.
- Ägg som spricker eller inte kläcks. Det är ett känt problem vid konstgjord kläckning av arten.
- Bett- och rivsår hos hållaren. Rengör såret och sök läkare vid tecken på infektion.

Sök veterinär med erfarenhet av reptiler om djuret inte äter på flera veckor, tappar vikt, ser slapp ut eller har mjuka eller svullna ben. Det finns blodreferensvärden för tre arter i gruppen, som veterinären kan använda för att bedöma djurets hälsa. Djur i handeln är förmodligen oftast vildfångade, så karantän i minst tre månader med träckprov är en bra idé.

Läs mer: Köp av djur: uppfödda djur, vildfångst och transport

Fråga alltid dina kunniga bekanta

Guiden är ett bra ställe att börja på, men den kan inte ersätta erfarenhet. Djur är olika, och mycket av det viktigaste lär man sig av dem som har hållit arten i åratal. Prata med en uppfödare, en erfaren djurhållare eller en veterinär med kunskap om kräldjur och groddjur innan du skaffar djuret - och igen om något verkar fel.